

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Україна в зарубіжних політичних доктринах і стратегіях XX – XXI ст.

Освітня програма «Середня освіта (Історія)»

Спеціалізація 03 Історія

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри історії України
і методики викладання історії
Протокол № 12 від 29 червня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Україна в зарубіжних політичних доктринах і стратегіях XX –XXI ст.
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (-і)	Щербін Л.В.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	lilia.scherbin@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	90 год, кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	середа, 14.00 год. – 16.00 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Однією з умов становлення України як самостійної держави є її геополітичне самовизначення, вироблення концептуальних засад зовнішньополітичної стратегії, подолання дистанції від об'єкта до активного суб'єкта сучасних міжнародних відносин. З огляду на це актуальним є ретроспективний огляд місця та ролі України на міжнародній арені та у зарубіжних стратегіях у XX-XXI ст.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета – розкрити роль і місце України в системі міжнародних відносин протягом XX –XXI століття.</p> <p>Завдання вивчити роль і місце України в зарубіжних доктринах і стратегіях XX –XXI ст.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • геополітичні концепції воюючих держав щодо України під час Першої світової війни • геополітичні проекти держав щодо України у міжвоєнний період та під час Другої світової війни • напрямки і зміст зовнішньополітичної діяльності України протягом XX ст. • становлення та розвиток двосторонніх відносин України з сусідніми із нею та іншими провідними державами • основний зміст і здобутки української дипломатії XX–поч. XXI ст. • основні форм і методи дипломатичної діяльності провідних держав щодо України • зміни зарубіжних доктрин і концепцій щодо України протягом XX ст. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризувати становище українських земель на початку XX ст. • аналізувати зовнішньополітичні концепції, доктрини щодо України провідних держав світу • прослідкувати еволюцію геополітичних проектів щодо України • визначати геополітичні фактори міжнародних відносин України • історично обґрунтувати концепції і доктрини щодо України зарубіжних держав • використовувати порівняно-історичний підхід; • виділяти основні періоди розвитку міжнародних відносин України протягом XX - поч. XXI ст. 	
4. Результати навчання	
<p>Практична (C1) Здатність і готовність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Дослідницька (C2) Здатність і готовність аналізувати та моделювати стан та розвиток історичних процесів.</p> <p>Суспільно-політична (C7) здатність розуміти суспільні процеси і впливати на них; здатність</p>	

ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечувати розв'язання проблем і досягнення позитивних результатів у галузі історії та етнології; адекватне розуміння того, як функціонує суспільство, сприйняття власної ролі й ролі інших людей у цьому процесі; наявність внутрішньої мотивації, здібностей і відповідної кваліфікації для діяльності в системі історичного розвитку

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1	014 Середня освіта (Історія)	1	вибіркового

Тематика курсу

Тема, план	кількість годин		
	лекція	семінари	сам. робота
Україна в геополітичних концепціях першої третини ХХ століття		2	5
Українське питання в політиці Австро-Угорщини (кінець ХІХ - початок ХХ століть)	2		5
Політика Російської імперії щодо України на початку ХХ ст.	2		5
Політика держав німецько-австрійського блоку щодо України в період Першої світової війни	2		5
Українське питання в політиці держав Антанти в роки Першої світової війни		2	4
Україна в польських зовнішньополітичних доктринах	2		4
Україна в концепціях і доктринах Угорщини		2	4
Україна та «українське питання» в політиці Чехословаччини	2		4
Україна в румунських зовнішньополітичних концепціях		2	4
Україна в зовнішній політиці Туреччини		2	4
Україна в стратегічних планах Німеччини	2		4
Україна у зовнішньополітичних доктринах США	2	2	4
«Українське питання» в політичній стратегії Росії	2		4
Україна в концепціях і стратегіях на початку ХХІ ст		2	4
Заг 90	16	14	60

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Підхід до навчання студентоцентризований. Вітається й заохочується активна увага під час роботи в аудиторії, творча співучасть у здобутті знань, готовність до обговорення питань, що розглядаються, як результат самостійного опрацювання рекомендованих першоджерел і літератури та самостійного пошуку інформації в мережі Інтернет. Запитання, що виникають, можливі як у ході заняття, так і в кінці, коли виділяється час для обговорення, а також на консультаціях, під час яких здійснюється й відпрацювання пропущених занять і невиконаних видів робіт.</p> <p>Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній</p>
-----------------------------------	---

	<p>роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ, яким визначаються норми поведінки студентів і працівників університету.</p> <p>Усі основні матеріали з курсу є доступні в системі дистанційного навчання університету.</p> <p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.</p> <p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії, прес-конференції, ін. При цьому враховуватимуться лише логічно обгрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.</p> <p>Політика курсу передбачає презначу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 16.00 год.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Доповіді та індивідуальні завдання за відповідними темами семінарських занять виконуються самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни у відповідності до графіку навчального процесу. Даний вид роботи виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань. Доповіді та індивідуальні завдання допускають наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявності елементів творчості.</p> <p>Комплексний системний підхід до розкриття теми доповідей і індивідуальних завдань полягає в тому, що предмет дослідження розглядається під різними точками зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань його реалізації в суспільній діяльності, в тісній взаємодії та єдиній логіці викладення.</p> <p>Застосування сучасної методології дослідження полягає в тому, що при підготовці докладів індивідуальних завдань студент повинен використовувати існуючу теоретичну базу й апарат наукових методів дослідження. В процесі підготовки доповідей і індивідуальних завдань разом з теоретичними знаннями і практичними навиками за фахом, студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити, навчитися вирішувати науково-прикладні актуальні завдання.</p> <p>Написання ІНДЗ на одну із запропонованих</p>

	<p>викладачем тем згідно наступних вимог: обсяг – 15-20 сторінок, 14 шрифт, 1,5 інтервал, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за , де перша цифра – номер]1, 8[алфавітом. Посилання в тексті в квадратних дужках позиції у списку літератури, а друга – номер сторінки.</p> <p>Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних виробничих завдань; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами і звітністю підприємства. Виконане ІНДЗ студент надає наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.</p>
Семінарські заняття	<p>На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) змісту питань планів семінарських занять Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки). 2) індивідуальної роботи.
7. Політика курсу	
<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Академічна доброчесність: Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски занять відпрацьовуються (усне опитування); невиконання самостійної роботи неприпустиме.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бжезінський З. Велика шахівниця. Київ, 1998. 236 с. 2. Брицький П. Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.). Чернівці, 1995. 3. Віднянський С. Українське питання в зовнішньополітичних концепціях Чехословаччини (1918–1989 рр.). Український історичний журнал. 1997. №1. С. 43–61. 4. Віднянський С.В. Українське питання в міжвоєнній Польщі: основні проблеми й напрямки наукових досліджень у сучасній вітчизняній історичній науці. Український історичний журнал. № 2. 2003. С. 39–55. 5. Головченко В.І., Солдатенко В.Ф. Українське питання в роки Першої світової війни: 	

Монографія. Київ, 2009. 448 с.

6. Івченко О. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. Київ, 1997.
7. Комар В. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939). Івано-Франківськ, 2011. 359 с.
8. Косик В. Україна і Німеччина у другій світовій війні. Париж-Нью-Йорк-Львів, 1993.
9. Кучеренко А. А. Українське питання в діяльності намісника Галичини Міхала Бобжинського (1908–1913 рр.). Чорноморський літопис. 2011. № 4. С. 22–26.
10. Лоутон Л. Українське питання.
11. Ми не є українофілами. Польська політична думка про Україну і українців. Антологія текстів / За редакцією: П. Ковалю, Я. Олдаковського, М. Зухняк. Київ: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2012.
12. Нагорняк М. Томаш Гаррі Масарик про державотворчі процеси в Україні в I половині ХХ ст. Політичний менеджмент. 2005. № 5.
13. Українська державність у ХХ ст. Історико-політологічний аналіз. Київ: Політична думка, 1996. 448 с.
14. Українське питання в Російській імперії (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): в 3-х т. Київ, 1999. Т.3. 456 с.
15. Українське питання. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 1997. 220 с.
16. Український вибір: політичні системи ХХ століття і пошук власної моделі суспільного розвитку. Київ, 2007. 576 с.
17. Щербін Л. В. Українське питання в діяльності Конституційно-демократичної партії Росії (1905–1918 рр.). Івано-Франківськ, 2010. 248 с.
18. Щигельська Г. Українське питання в політиці США в контексті відзначення «Тижня поневолених націй». Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича : Історія. 2019. № 1. С. 109–115.

Викладач кандидатка історичних наук, доцентка Щербін Л.В.